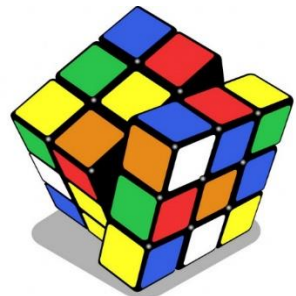

Δημήτρης Καλαϊτζίδης

ΣΕΕ Αειφορίας

4^ο ΠΕΚΕΣ Αττικής

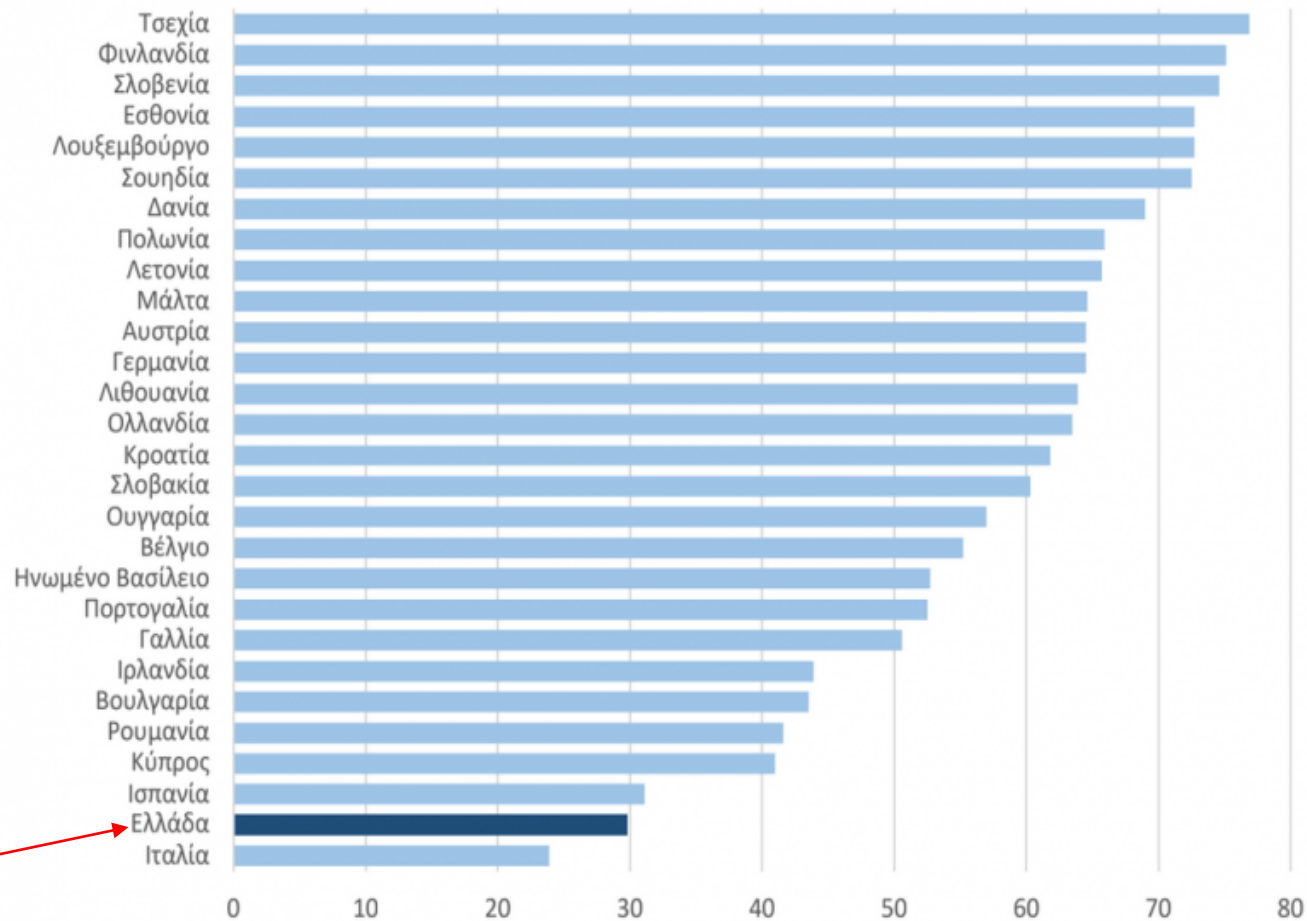
Εργαστήρια Δεξιοτήτων

Σεμινάριο

27 Σεπτεμβρίου 2021

Ευρωπαϊκός Δείκτης Δεξιοτήτων

Πηγή: CEDEFOP

<https://www.cedefop.europa.eu/el/about-cedefop>

Τι πρέπει να κάνουμε;

Πρέπει να συνδυάσουμε
επιθυμητές δεξιότητες που
προάγονται από προγράμματα
Εργαστηρίων Δεξιοτήτων και να
τα υλοποιήσουμε.

Κύκλοι δεξιοτήτων

A) Κύκλος δεξιοτήτων μάθησης

Κριτική σκέψη, Δημιουργικότητα Επικοινωνία, Συνεργασία

B) Κύκλος δεξιοτήτων ζωής

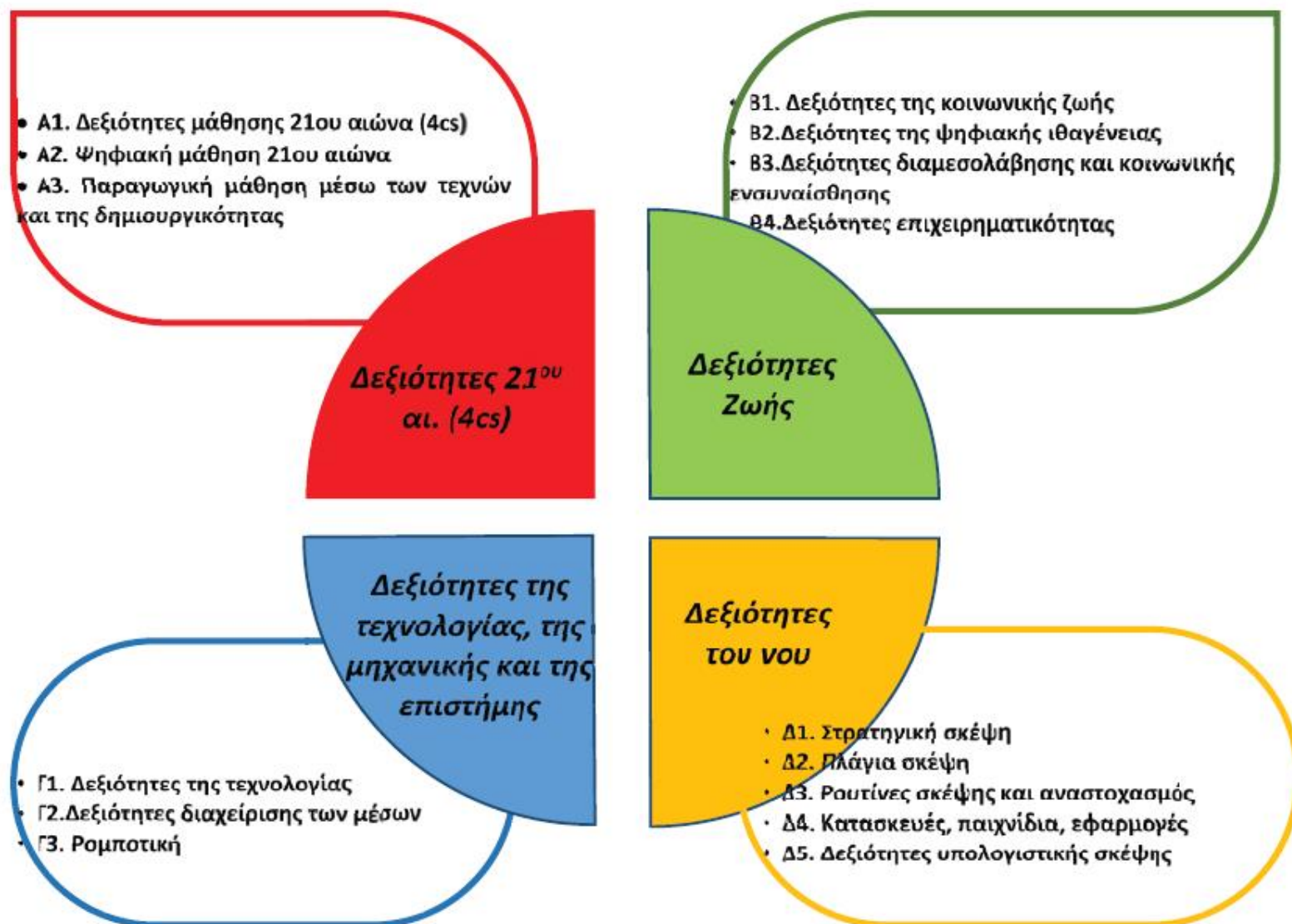
Αυτομέριμνα, Κοινωνικές Δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και Ευαισθησία, Προσαρμοστικότητα, Ανθεκτικότητα Υπευθυνότητα κ.ά.

Γ) Κύκλος δεξιοτήτων της τεχνολογίας και της επιστήμης

Δεξιότητες Μοντελισμού και προσομοίωσης, Πληροφορικός, Ψηφιακός, Τεχνολογικός γραμματισμός, Ασφαλής πλοήγηση στο διαδίκτυο, Προστασία από εξαρτησιακές συμπεριφορές στις τεχνολογίες, Δεξιότητες δημιουργίας και διαμοιρασμού ψηφιακών δημιουργημάτων κ.ά.

Δ) Κύκλος δεξιοτήτων του νου

Στρατηγική σκέψη, Επίλυση προβλημάτων, Μελέτη περιπτώσεων, Κατασκευές, Πλάγια σκέψη.

1. ΥΓΕΙΑ: Διατροφή - Αυτομέριμα, Οδική Ασφάλεια
2. Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία - Πρόληψη
3. Γνωρίζω το σώμα μου- Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση

**Ζω καλύτερα –
Ευ Ζην**

1. Οικολογία - Παγκόσμια και Τοπική Φυσική Κληρονομιά
2. Φυσικές Καταστροφές, Πολιτική Προστασία
3. Παγκόσμια & Τοπική Πολιτιστική Κληρονομιά

**Φροντίζω το
Περιβάλλον**

**Ενδιαφέρομαι και
Ενεργώ - Κοινωνική
Συναίσθηση &
Ευθύνη**

1. Ανθρώπινα Δικαιώματα
2. Εθελοντισμός - Διαμεσολάβηση
3. Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, Διαφορετικότητα

**Δημιουργώ &
Καινοτομώ -
Δημιουργική
Σκέψη &
Πρωτοβουλία**

- 1 STEM/Εκπαιδευτική Ρομποτική
2. Επιχειρηματικότητα - Αγωγή Σταδιοδρομίας- Γνωριμία με Επαγγέλματα

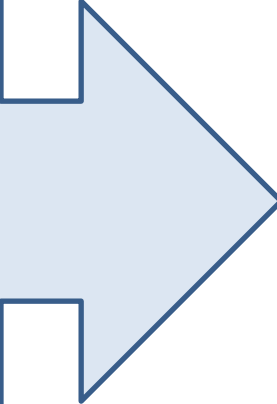
Οι θεματικοί κύκλοι προκύπτουν από τους 17 Στόχους της Αειφόρου-Βιώσιμης ανάπτυξης

**Ενέργειες πριν την
ειδική συνεδρίαση του
Σ.Δ**

Μελέτη των
ΦΕΚ και
εγκυκλίων
για τα
Εργαστ.
Δεξιот.

A. ΦΕΚ 2539/24-6-2020

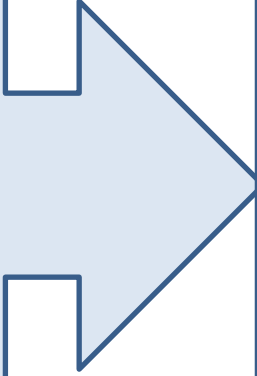
B. ΦΕΚ 3567/4-8-2021

Γ. ΦΕΞ 3791/13-8-2021

Δ. Οδηγός Σχεδίου Δράσης ΙΕΠ

<https://elearning.iep.edu.gr/study/course/view.php?id=2002>

Πλοήγηση
στην
ιστοσελίδα
του ΙΕΠ.

A.

<http://iep.edu.gr/el/psifiako-apothetirio/skill-labs>

B.

<http://iep.edu.gr/el/ekpaideutiko-yliko>

Γ.

<https://elearning.iep.edu.gr/study/course/index.php?categoryid=62>

<http://iep.edu.gr/el/ekpaideutiko-yliko/1431-sxeda-drasis>

Σχέδια Δράσης

- 📄 Δομή_Προγράμματος_Καλλιέργειας_Δεξιοτήτων_v1
- 📄 Δομή_Προγράμματος_Καλλιέργειας_Δεξιοτήτων_v1
- 📄 Δομή_Προγράμματος_Καλλιέργειας_Δεξιοτήτων_v2
- 📄 Δομή_Προγράμματος_Καλλιέργειας_Δεξιοτήτων_v2
- 📄 Οδηγός_Σχεδίου_Δράσης_ΣΧΟΛΕΙΟΥ
- 📄 Σχέδιο_Δράσης_ΣΧΟΛΕΙΟΥ
- 📄 Σχέδιο_Δράσης_ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Θεσμικό Πλαίσιο

- 📄 ΦΕΚ_3540_030821_ΩΡΟΛΟΓΙΟ_ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΕΙΔΙΚΩΝ_ΝΗΠ_ΔΗΜ_ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ_ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ
- 📄 ΦΕΚ_3567_040821_ΠΛΑΙΣΙΟ_ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ_ΣΠΟΥΔΩΝ_ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ_ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ
- 📄 ΦΕΚ_3782_130821_ΑΝΑΘΕΣΕΙΣ_ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ_ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ
- 📄 ΦΕΚ_3791_130821_ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ_ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ_ΣΤΗΝ_ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ_ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

<https://elearning.iiep.edu.gr/study/course/view.php?id=2002>

Βιβλιοθήκες Προγραμμάτων Καλλιέργειας Δεξιοτήτων

Home

Courses

Εργαστήρια Δεξιοτήτων 21+

Βιβλιοθήκες Δεξιοτήτων

Βιβλιοθήκες Προγραμμάτων Καλλιέργειας Δεξιοτήτων

▶ Open all ▼ Close all

▶ Θεματική Ενότητα – Φροντίζω το Περιβάλλον

Τορι
C
1

▶ Δημιουργώ & Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη & Πρωτοβουλία

Τορι
C
2

▶ Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ – Κοινωνική Συναίσθηση & Ευθύνη

Τορι
C
3

▶ Ζω καλύτερα – Ευ Ζην

Τορι
C
4

▶ Το Σχέδιο Δράσης του Σχολείου για τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων

Τορι
C
5

Νηπιαγωγείο

- Κύκλος είναι και γυρίζει
- Για αρχή, το έδαφος...
- Κρυμμένα μυστικά στα σπίτια τα παλιά
- Θάλα-SoS-α_χωρίς_πλαστικά
- Μεσόγειος_η_θάλασσα_που_ενώνει_πολιτισμούς
- Υπεύθυνα παιδιά-Υπερασπιστές των ζώων

Δημοτικό

- Κύκλος είναι και γυρίζει
- Αναλαμβάνουμε δράση για το κλίμα που αλλάζει
- Για το δάσος μαθαίνω, δρω και δημιουργώ
- Αλλάζουμε εμείς, όχι το κλίμα
- Dirty Stories
- Κλιματική αλλαγή - Ας Προχωρήσουμε Ενωμένοι (Α.Π.Ε.)
- 17 Στόχοι - Δράσεις για ένα καλύτερο μέλλον
- Με τα ζώα έτσι κι αλλιώς
- Θάλα-SoS-α_χωρίς_πλαστικά
- Μεσόγειος_η_θάλασσα_που_ενώνει_πολιτισμούς
- Γνωρίζω το φαινόμενο της Αστικής Θερμικής Νησίδας (ΑΘΝ)
- Το βιβλίο της αειφορίας
- Μαθητές ξεναγοί, δημοσιογράφοι... (αντιγραφή)
- Φυσικός πολυ-οδηγός του τόπου μας
- Λίμνη Βιστωνίδα_Γνωρίζω το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον της
- Σεισμός- και τώρα τι κάνω
- Ο σχολικός μας κήπος πεδίο μάθησης και δημιουργίας
- Η γειτονιά μου αντιμετώπιση με την κλιματική αλλαγή

- Απορρίμματα
- Πυρκαγιές στα δάση και πλημμύρες στις πόλεις:Σχέση, επιπτώσεις και προτάσεις αντιμετώπισης
- Κλιματική αλλαγή - Ας Προχωρήσουμε Ενωμένοι (Α.Π.Ε.)
- Το κλίμα αλλάζει! Μετακινούμαι έξυπνα!
- Ανακαλύπτοντας το παρελθόν, σχεδιάζοντας το μέλλον
- Μαθαίνω για το Οικολογικό Αποτύπωμα
- Βιολογικά προϊόντα: Είναι καιρός να μπει τάξη στη διατροφή μας.....
- Η Μικρασιατική Καταστροφή και ο Ξεριζωμός: Οι μνήμες μένουν άσβεστες.....
- Καταπολεμούμε τις ανισότητες μέσα από τη βιώσιμη ανάπτυξη
- Με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αποκτώ οικολογική συνείδηση
- Μικροί χαρτογράφοι εν δράσει Χαρτογραφώντας τα μνημεία της πόλης μου
- Φάχνω ανοιχτά δεδομένα για το κλίμα, την κλιματική αλλαγή και παίρνω μέτρα!
- Ας φανταστούμε την Παλιά Αθήνα
- Ο Άνθρωπος που ξανάχτισε την Ακρόπολη
- Η Κυκλική Οικονομία ως ενισχυτής της Αειφόρου Ανάπτυξης
- Αυλή πολιτιστική κληρονομιά και Αειφόρος Ανάπτυξη
- Γνωρίζω το φαινόμενο της Αστικής Θερμικής Νησίδας (ΑΘΝ)
- Μαθητές ξεναγοί, δημοσιογράφοι...
- Τα ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά απόβλητα
- Θαλάσσια ρύπανση.... με αφορά
- Νοιάζομαι και προστατεύω τις μέλισσες
- Προστάτεψε το δάσος-είναι πηγή ζωής
- Επισιτιστική κρίση
- Σχολικός κήπος
- Από το μαζικό...

Εργαστήρια Δεξιοτήτων 21+

Home / Courses / Εργαστήρια Δεξιοτήτων 21+

Course categories:

Εργαστήρια Δεξιοτήτων 21+

Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις Δεξιότητες μέσω Εργαστηρίων

Search courses

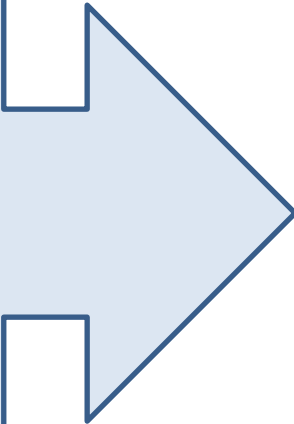
 Προγράμματα & Εφαρμογές Εργαστηρίων από την Πιλοτική Εφαρμογή

 Επιμόρφωση στις Δεξιότητες μέσω Εργαστηρίων

Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις Δεξιότητες μέσω Εργαστηρίων

 Βιβλιοθήκες Προγραμμάτων Καλλιέργειας Δεξιοτήτων

Αναστοχα-
σμός
σχετικά με
το προφίλ
των παιδιών
του
τμήματος

1. Ποιες από τις 4 κατηγορίες δεξιοτήτων διαθέτουν;
2. Σε ποιο βαθμό είναι ανεπτυγμένες αυτές;
3. Ποιες λείπουν ή είναι ελάχιστα ανεπτυγμένες;
4. Ποιες, κατά τη γνώμη μου, είναι απολύτως απαραίτητες;
5. Ποιες έχουν προτεραιότητα;
6. Με ποια σειρά θα τις προσεγγίσουμε;
7. ....

Ζω καλύτερα – Ευ Ζην

Φροντίζω το Περιβάλλον

Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη

Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία

1. ΥΓΕΙΑ: Διατροφή - Αυτομέριμνα, Οδική Ασφάλεια

1. Οικολογία - Παγκόσμια και τοπική Φυσική κληρονομιά

1. Ανθρώπινα δικαιώματα

1. STEM/ Εκπαιδευτική Ρομποτική

2. Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία - Πρόληψη

2. Κλιματική αλλαγή - Φυσικές Καταστροφές, Πολιτική προστασία

2. Εθελοντισμός διαμεσολάβηση

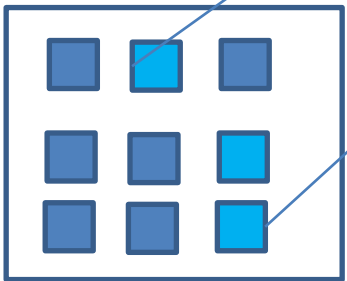
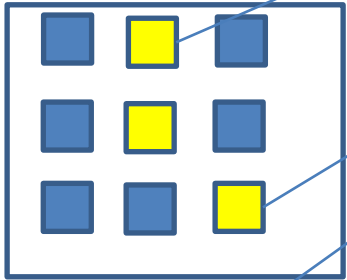
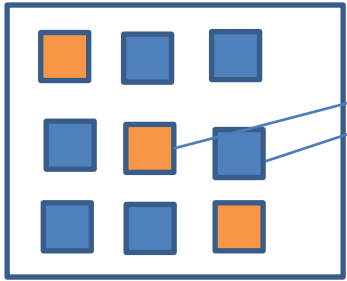
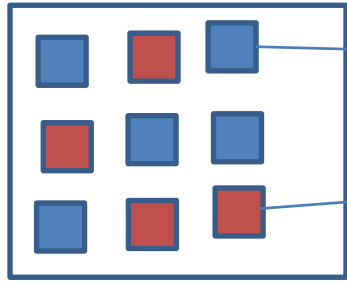
2. Επιχειρηματικότητα- Αγωγή Σταδιοδρομίας- Γνωριμία με επαγγέλματα

3. Γνωρίζω το σώμα μου - Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση

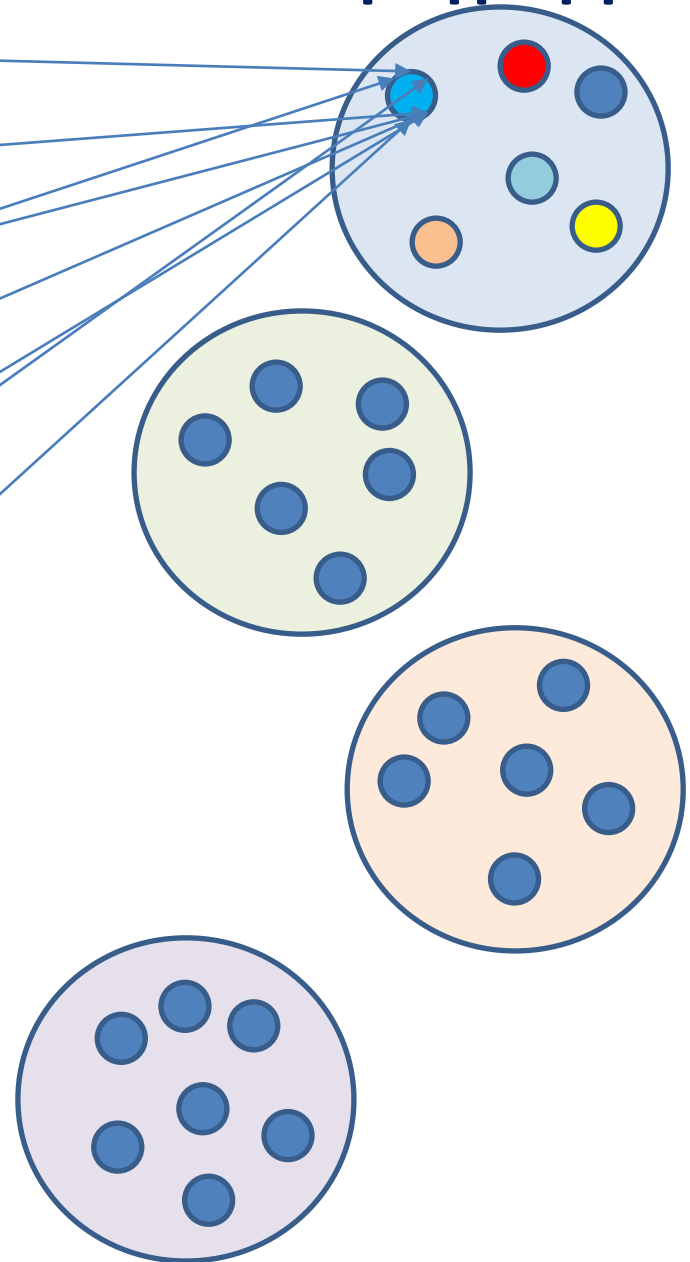
3. Παγκόσμια και τοπική Πολιτιστική κληρονομιά

3. Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα

Δεξιότητες

Θεματικοί κύκλοι και προγράμματα

Πρόληψη εξαρτήσεων

- 1. ΥΓΕΙΑ: Διατροφή - Αυτομέριμα, Οδική Ασφάλεια
- 2. Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία - Πρόληψη
- 3. Γνωρίζω το σώμα μου- Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση

Ζω καλύτερα – Ευ Ζην

- A1. Δεξιότητες μάθησης 21ου αιώνα (4cs)
- A2. Ψηφιακή μάθηση 21ου αιώνα
- A3. Παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών και της δημιουργικότητας

Δεξιότητες 21^{ου} αι. (4cs)

- B1. Δεξιότητες της κοινωνικής ζωής
- B2. Δεξιότητες της ψηφιακής ιθαγένειας
- B3. Δεξιότητες διαμεσολάβησης και κοινωνικής ενσυναίσθησης
- B4. Δεξιότητες επιχειρηματικότητας

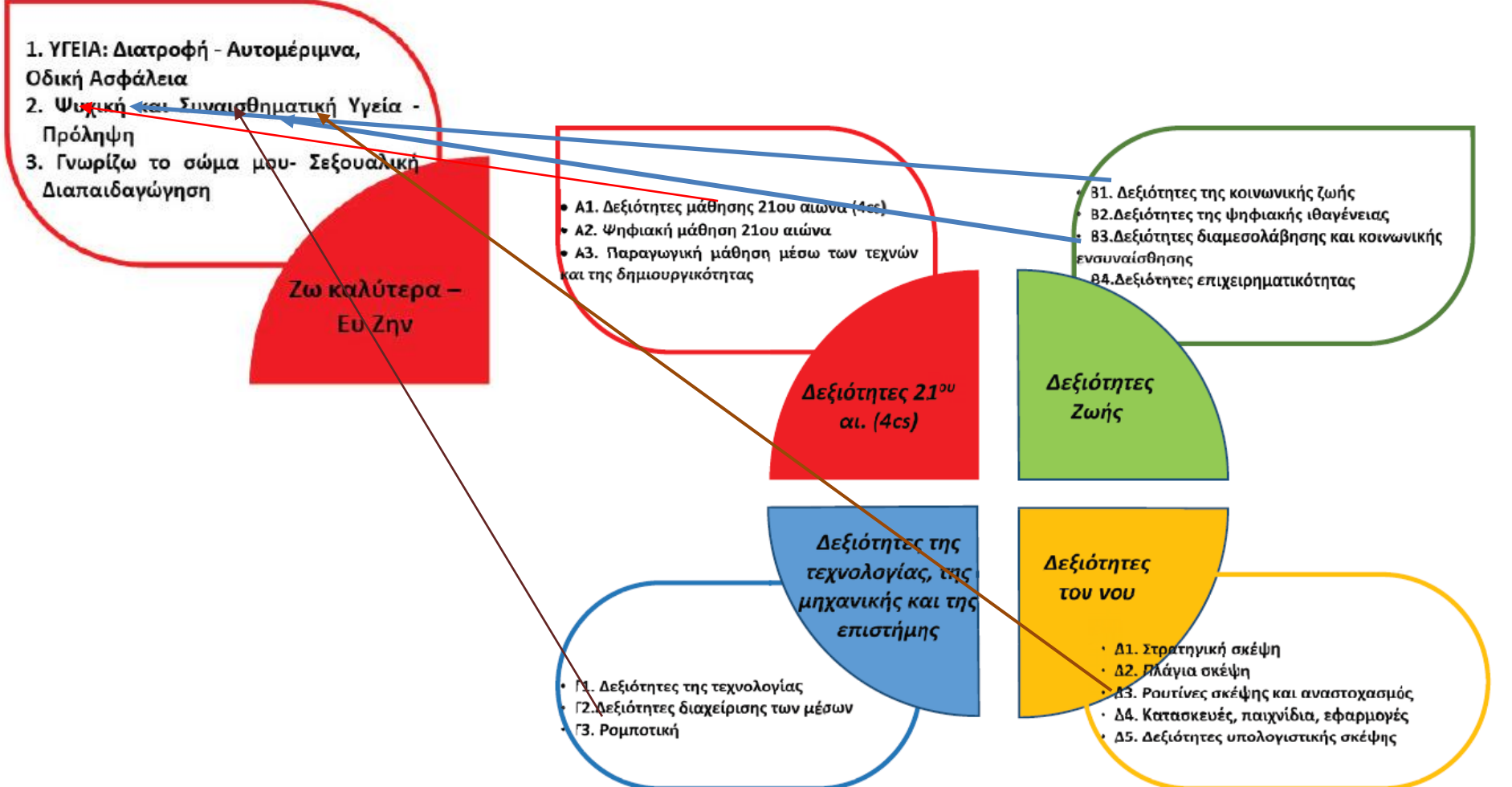
Δεξιότητες Ζωής

- Γ1. Δεξιότητες της τεχνολογίας
- Γ2. Δεξιότητες διαχείρισης των μέσων
- Γ3. Ρομποτική

Δεξιότητες της τεχνολογίας, της μηχανικής και της επιστήμης

- Δ1. Στρατηγική σκέψη
- Δ2. Πλάγια σκέψη
- Δ3. Ρουτίνες σκέψης και αναστοχασμός
- Δ4. Κατασκευές, παιχνίδια, εφαρμογές
- Δ5. Δεξιότητες υπολογιστικής σκέψης

Δεξιότητες του νου

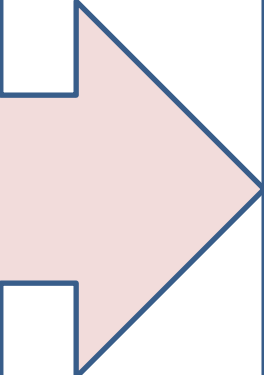

Συνεργασία
των εκπαιδ.
του
τμήματος ή
της τάξης

Πιθανά αποτελέσματα:

1. Ίδια χρονολογική σειρά Θεματικών Ενοτήτων/Υποθεματικών
2. Ίδια σειρά εργαστηρίων (ίδιο υλικό)
3. Εμπλουτισμός του μαθήματος
4. Διευκόλυνση μέσω της αλληλοϋποστήριξης
5. Βελτίωση συναδελφικών-φιλικών σχέσεων
6. Μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση για την επιτυχία.
7. Μεγαλύτερη ανθεκτικότητα από την αλληλεγγύη.
8. Μοίρασμα της δουλειάς-ελάφρυνση
9. Μεγαλύτερη ικανοποίηση παιδιών και γονιών
10. Σύγκλιση παιδαγωγικών μεθόδων- διδακτικών τεχνικών.
11. ....

Επιλογή
της σειράς
και του
προγράμ-
ματος
δεξιοτήτων

1. Οι Θεματικές Ενότητες είναι προκαθορισμένες
2. Οι υποθεματικές είναι προκαθορισμένες
3. Ορίζουμε τη σειρά υλοποίησης των θεματικών
4. Επιλέγουμε ποιο εγκεκριμένο πρόγραμμα (από το ΙΕΠ) θα χρησιμοποιήσουμε.
5. Αποφασίζουμε την έκταση και τη μορφή της συνεργασίας

Διαμόρφωση αρχικού Σχεδίου Δράσης του Σχολείου

1. Διατύπωση του **Οράματος/γενικού προσανατολισμού του σχολείου.**
2. Σύνομη εισήγηση για τη **σημασία της καλλιέργειας των δεξιοτήτων για το σχολείο.**
3. **Εκτίμηση** δυνατοτήτων των μαθητών καθώς και των βασικών αναγκών και προβλημάτων που παρουσιάζουν (**SWOT ανάλυση**);).
4. **Σύνδεση του οράματος και των αναγκών των μαθητών με τους στόχους των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων.**

Βασικός προσανατολισμός του ετήσιου Σχεδίου Δράσης (Πλεονεκτήματα-μειονεκτήματα)

<p>Το όραμά μας</p>	
<p>Στόχοι της σχολικής μονάδας σε σχέση με τις τοπικές και ενδοσχολικές ανάγκες</p>	<p>Αναφέρουμε</p> <p>A) τις δεξιότητες που πρόκειται να καλλιεργηθούν</p> <p>B) τους στόχους που καλλιεργούνται ως προς το θέμα</p> <p>Γ) τους στόχους που επιπροσθέτως θέτουμε ή σε αναφορά με το πρόγραμμα σπουδών των γνωστικών αντικειμένων (προαιρετικά)</p>

Τι είναι «Το Όραμα του Σχολείου»;

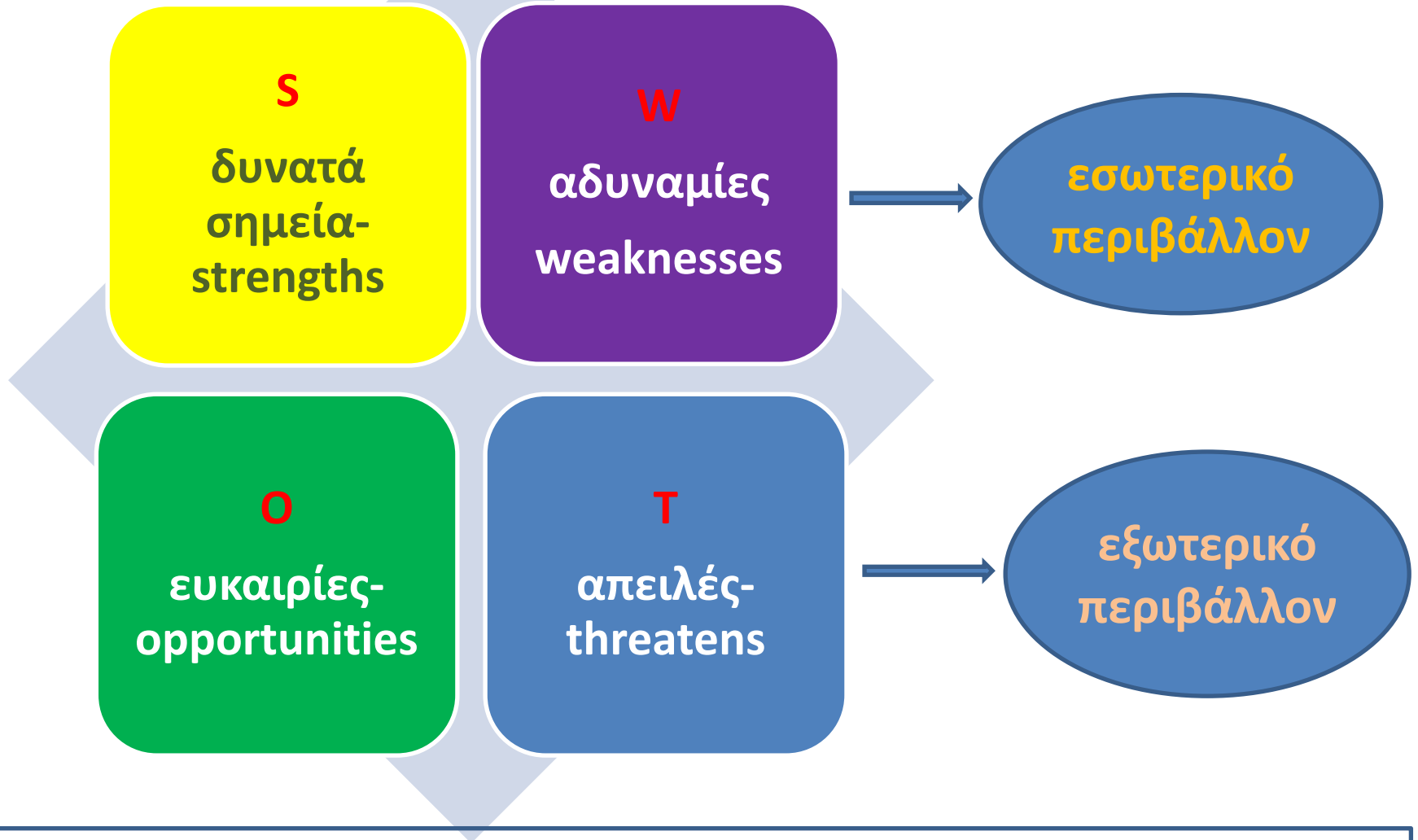
(παράδειγμα)

«Το σχολείο μας έχει όραμα να αναδείξει την απόλαυση της μάθησης με την ενεργή συμμετοχή των μαθητών, την καλλιέργεια κριτικής και δημιουργικής σκέψης, την καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων και την απόκτηση χρήσιμων γνώσεων για τη ζωή.

Όραμά του είναι επίσης να βοηθήσει τον έφηβο να ανακαλύψει τα ενδιαφέροντα, τα ταλέντα και τις κλίσεις του, μέσα σε ένα ήρεμο περιβάλλον αποδοχής και αγάπης».

Τι είναι η SWOT ανάλυση

Σκοπός: Να αναγνωριστούν τα δυνατά σημεία και οι αδυναμίες ενός οργανισμού -όπως το σχολείο- που αποτελούν το εσωτερικό του περιβάλλον και οι ευκαιρίες και οι απειλές οι οποίες αποτελούν το εξωτερικό περιβάλλον

Εκτίμηση αναγκών σε δεξιότητες

Κριτική σκέψη, Δημιουργικότητα, Επικοινωνία, Συνεργασία, Αυτομέριμνα, Κοινωνικές Δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και Ευαισθησία, Προσαρμοστικότητα, Ανθεκτικότητα Υπευθυνότητα, Δεξιότητες Μοντελισμού και προσομοίωσης, Πληροφορικός, Ψηφιακός, Τεχνολογικός γραμματισμός, Ασφαλής πλοήγηση στο διαδίκτυο, Προστασία από εξαρτησιακές συμπεριφορές στις τεχνολογίες, Δεξιότητες δημιουργίας και διαμοιρασμού ψηφιακών δημιουργημάτων, Στρατηγική σκέψη, Επίλυση προβλημάτων, Κατασκευές.

Όραμα και στόχοι δεξιοτήτων

Όραμα

- Δεξιότητες «για να τα βγάλουν πέρα»,
- «να έχουν τις απαραίτητες γνώσεις»,
- «να έχουν ήθος»,
- «να απολαμβάνουν το διάβασμα»,
- «να είναι οραματιστές»,
- «να αγαπούν το δίκιο»,
- «να αγωνίζονται για το δίκιο», ...

Δεξιότητες

- *Κριτική σκέψη, Δημιουργικότητα, Επικοινωνία, Συνεργασία*
- *Αυτομέριμνα, Κοινωνικές Δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και Ευαισθησία, Προσαρμοστικότητα, Ανθεκτικότητα Υπευθυνότητα κ.ά.*
- *Ψηφιακός γραμματισμός, Ασφαλής πλοήγηση στο διαδίκτυο*
- *Επίλυση προβλημάτων, Κατασκευές*

Διαμόρφωση αρχικού Σχεδίου Δράσης του Σχολείου

5. **Διαμόρφωση αρχικού Σχεδίου Δράσης του Σχολείου** που αφορά όλη τη σχολική κοινότητα
6. Σε αυτό διατυπώνονται οι στόχοι σε τρία +1 επίπεδα
  - i. Δεξιότητες μαθητών που πρέπει να αναπτυχθούν
  - ii. Καταλληλότερη αλληλουχία θεματικών κύκλων
  - iii. Καταλληλότερες υποθεματικές ανά κύκλο
  - iv. [Ολιστική Σχολική Προσέγγιση του Σχεδίου Δράσης]ς (προαιρετικά)
7. Αναφέρονται τα απαραίτητα **στοιχεία υλοποίησης** και τα **προϊόντα**.
8. Το σχέδιο δράσης καθορίζει και το **χρονοδιάγραμμα**
9. Προτείνεται η **ανάληψη ευρύτερων δράσεων** από ομάδες εκπαιδευτικών-μαθητών/μαθητριών (προαιρετικά)

Ειδική συνεδρίαση Σ.Δ

- A) Οι εκπαιδευτικοί που έχουν αναλάβει τμήμα μπορούν κάνουν πολύ σύντομες εισηγήσεις σχετικά με
1. Τις **δυνατότητες** του τμήματος και τις **ανάγκες** του σε δεξιότητες
  2. Τις συνεργασίες που ανέπτυξαν για να διαμορφώσουν το Σχέδιο Δράσης
  3. Την αρχική ή την τελική μορφή του Σχεδίου Δράσης.
  4. Τη συμβατότητά του με Σχέδιο Δράσης του σχολείου και τις προτάσεις του Σχολικού Συμβουλίου (εφόσον υπάρχουν)
- B) Έγκριση των προτάσεων, με ή χωρίς τροποποιήσεις, από το Σύλλογο Διδασκόντων.
- Γ) Ανάθεση του διδακτικού αντικειμένου στους εκπαιδευτικούς που θα το υλοποιήσουν.
- Ε) **Πρακτικό Σ.Δ. ****

Πρακτικό Σ.Δ.

Στο πρακτικό αναφέρονται

α) οι γενικές κατευθύνσεις και προσανατολισμοί που επιλέχθηκαν με βάση την ανάλυση αναγκών των μαθητών και της σχολικής μονάδας για το σύνολο των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων των τάξεων το συγκεκριμένο

σχολικό έτος (όραμα),

β) ο αριθμός των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων τμημάτων που θα υλοποιηθούν

γ) βασικά στοιχεία για τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων κάθε τμήματος, δηλαδή οι επιμέρους θεματικές των τεσσάρων Θεματικών Ενοτήτων και ο/η εκπαιδευτικός ή οι εκπαιδευτικοί που θα υλοποιήσουν τα αντίστοιχα εργαστήρια

Υποχρεωτικοί Θεματικοί Άξονες κατά τάξη

	ΝΗΠ/ΓΕΙΟ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ						ΓΥΜΝΑΣΙΟ		
		A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	A	B	Γ
1. ΖΩ ΚΑΛΥΤΕΡΑ – ΕΥ ΖΗΝ										
1. ΥΓΕΙΑ: Διατροφή- Αυτομέριμνα, Οδική Ασφάλεια	X	X			X			X		
2. Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία - Πρόληψη			X			X				X-ΣΕΠ
3. Γνωρίζω το σώμα μου- Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση				X			X		X	
2. ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ										
1. Οικολογία - Παγκόσμια και τοπική Φυσική κληρονομιά	X	X			X			X		
2. Φυσικές Καταστροφές, Πολιτική προστασία			X			X			X	
3. Παγκόσμια και τοπική Πολιτιστική Κληρονομιά				X			X			X-ΣΕΠ
3. ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΩ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη										
1. Ανθρώπινα δικαιώματα	X	X			X			X		
2. Εθελοντισμός διαμεσολάβηση			X			X			X	
3. Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα				X			X			X-ΣΕΠ
4. ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ - Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία										
1 STEM - Εκπαιδευτική Ρομποτική	X	X			X	X		X	X	
2. Επιχειρηματικότητα - Αγωγή Σταδιοδρομίας- Γνωριμία με επαγγέλματα			X	X			X			X-ΣΕΠ

	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ						ΓΥΜΝΑΣΙΟ		
		Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Α	Β	Γ
1. ΖΩ ΚΑΛΥΤΕΡΑ – ΕΥ ΖΗΝ										
1. ΥΓΕΙΑ: Διατροφή- Αυτομέριμνα, Οδική Ασφάλεια	X	X			X			X		
2. Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία - Πρόληψη			X			X				X-ΣΕΠ
3. Γνωρίζω το σώμα μου- Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση				X			X		X	
2. ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ										
1. Οικολογία - Παγκόσμια και τοπική Φυσική κληρονομιά	X	X			X			X		
2. Φυσικές Καταστροφές, Πολιτική προστασία			X			X			X	
3. Παγκόσμια και τοπική Πολιτιστική Κληρονομιά				X			X			X-ΣΕΠ
3. ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΩ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη										
1. Ανθρώπινα δικαιώματα	X	X			X			X		
2. Εθελοντισμός διαμεσολάβηση			X			X			X	
3. Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα				X			X			X-ΣΕΠ
4. ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ - Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία										
1 STEM - Εκπαιδευτική Ρομποτική	X	X			X	X		X	X	
2. Επιχειρηματικότητα - Αγωγή Σταδιοδρομίας- Γνωριμία με επαγγέλματα			X	X			X			X-ΣΕΠ

Τμήμα	Εκπαιδευτικοί	1 ^η Θεματικ /Υποθεματι κή Οκτώβριος Νοέμβριος	2 ^η Δεκέμβριος Ιανουάριος	3 ^η Φεβρουάρι ος Μάρτιος	4 ^η Απρίλιος- Μάιος
A1- A2	Δ. Καλαϊτζίδης-Ν. Καμήλος	Ζω Καλύτερα/ Διατροφή 11/10 ως 26/11/21	Ενδιαφέρομ αι και ενεργώ/ Ανθρώπινα Δικαιώματα	Δημιουργώ Καινοτομώ/ Ρομποτική	Φροντίζω το περιβάλλον/ Οικολογία
A3	Κ. Δ.....	Ζω Καλύτερα/ Οδική Ασφάλεια	Ενδιαφέρο μαι και ενεργώ/ Τα δικαιώματα των παιδιών	Φροντίζω το περιβάλλον/ Λειτουργίες του δάσους	Δημιουργώ Καινοτομώ/ 3D Printing
Βι					
Γ1					
....	.....	.....			

Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα θεματικών κύκλων

1^{ος} θεματικός κύκλος: 11 Οκτωβρίου – 26 Νοεμβρίου

Προτείνεται το **Ζω καλύτερα.**

2^{ος} θεματικός κύκλος (Ενδιαφέρομαι και ενεργώ):

30 Νοεμβρίου - 5 Φεβρουαρίου.

3^{ος} θεματικός κύκλος (Φροντίζω το περιβάλλον):

8 Φεβρουαρίου – 26 Μαρτίου.

4^{ος} θεματικός κύκλος (Δημιουργώ-Καινοτομώ):

29 Μαρτίου – Λήξη μαθημάτων.

Ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΑΝΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Περιγράφουμε αδρά τις αποφάσεις του συλλόγου διδασκόντων

ως προς τη Θεματική
Ενότητα

Ζω καλύτερα- Ευ ζην

ως προς τη Θεματική
Ενότητα

Φροντίζω το Περιβάλλον

ως προς τη Θεματική
Ενότητα

Ενδιαφέρομαι και
Ενεργώ- Κοινωνική
Συναίσθηση και Ευθύνη

ως προς τη Θεματική
Ενότητα

Δημιουργώ και
Καινοτομώ- Δημιουργική
Σκέψη και Πρωτοβουλία

Η ανάθεση των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων κατά κλάδο έχει ως εξής:

Α' Ανάθεση:

- ΠΕ08 (ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ)
- ΠΕ 11 (ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ)
- ΠΕ78 (ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ)
- ΠΕ79 (ΜΟΥΣΙΚΗΣ)
- ΠΕ80 (ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ)
- ΠΕ81 (ΠΟΛ.ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ-ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ), ΠΕ82 (ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ), ΠΕ83 (ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ), ΠΕ84 (ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ), ΠΕ85 (ΧΗΜΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ), ΠΕ88 (ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ, ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ)
- ΠΕ86 (ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ)
- ΠΕ89 (ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ)
- ΠΕ91 (ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ)

Υποστήριξη

Β' Ανάθεση:

- Όλες οι άλλες ειδικότητες

ΦΕΚ 2539/206-20

**1 ώρα την εβδομάδα
ανά τάξη σύμφωνα με
το ΕΩΠ για τα πιλοτικά
γυμνάσια
(2020-2021)**

Σχέδιο Δράσης του Σχολείου

Η φόρμα:

<https://elearning.iep.edu.gr/study/course/view.php?id=2002>

Το ΣΔ συμπληρώνεται υποχρεωτικά στην αρχή της σχολικής χρονιάς. Συμπληρώνεται αρχικά ό,τι αφορά τον 1^ο Θεματικό Άξονα και στη συνέχεια οι επόμενοι, όταν ξεκινά ο καθένας. Μπορεί να αναπροσαρμοστεί στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς

Σημαντικά

- **Πρέπει να γίνουν και οι 4 Θεματικοί Άξονες.**
- Σε κάθε Τμήμα ή Τάξη οι διδάσκοντες πρέπει να προσδιορίσουν ποια είναι η καταλληλότερη **σειρά υλοποίησης** των θεματικών αξόνων.
- Σε κάθε Τμήμα ή Τάξη οι διδάσκοντες πρέπει να προσδιορίσουν με βάση την προβλεπόμενη **υποθεματική**, ποιο πρόγραμμα είναι καταλληλότερο για να καλλιεργήσει τις δεξιότητες που καλύπτουν τις αντίστοιχες ανάγκες των μαθητών.
- Κάθε υποθεματική (Θεματική) πρέπει να έχει **διάρκεια 5-7 διδ. Εβδομάδες** (διευκρίνιση)
- Η διαμόρφωση των παραπάνω πρέπει να γίνει σε **συνεργασία** με άλλους εκπαιδευτικούς του τμήματος ή/και της τάξης.
- Οι διδάσκοντες μπορούν να **τροποποιήσουν** τα εργαστήρια των υποθεματικών, εφόσον το κρίνουν χρήσιμο.

**Ο σχεδιασμός των Σχεδίων Δράσης
μπορεί να ξεκινήσει με την 1η
Θεματική Ενότητα, ενώ ο
σχεδιασμός των άλλων 3 αξόνων
μπορεί να ολοκληρωθεί κατά τη
διάρκεια υλοποίησης της 1^{ης} Θ.Ε.**

**Προτείνεται η «Δημιουργώ-Καινοτομώ» να
μείνει τελευταία**

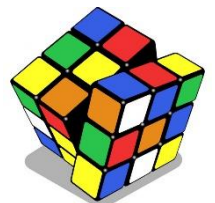
Υλοποίηση 1^{ου} Θεματικού κύκλου

- Ο εκπαιδευτικός υλοποιεί τα εργαστήρια της υποθεματικής, όπως προτείνονται ή τροποποιημένα, με ομαδοσυνεργατικές μεθόδους διδασκαλίας και αξιοποιώντας γνώσεις και εμπειρίες που ήδη διαθέτουν οι μαθητές.
- Εξασκεί την ομάδα του μετά από κάθε εργαστήριο στον αναστοχασμό.
- Ανατροφοδοτεί την διδασκαλία του από τις παρατηρήσεις στη διάρκεια των εργαστηρίων
- Τροφοδοτεί την Πλατφόρμα 21+ σχετικά με την πορεία της υποθεματικής.

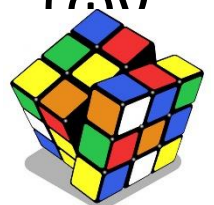
Ολοκλήρωση 1^{ου} κύκλου, αναστοχασμός, αλληλοενημέρωση

- Πιθανή παρουσίαση στην τάξη των βασικών σημείων της δουλειάς που έγινε.
- Αναστοχασμός των μαθητών, θετικά, αρνητικά, τι πρόοδο κάναμε, τι θα αλλάζαμε.
- Πιθανή ενημέρωση του Συλλόγου διδασκόντων - Αναστοχασμός των διδασκόντων.
- Συζήτηση, τροποποιήσεις του σχεδίου δράσης, αν κριθεί χρήσιμο.
- Αξιολόγηση της ενότητας εργαστηρίων και των επιτευγμάτων των μαθητών.

Ολοκλήρωση όλων των κύκλων - Τελικές Ενέργειες

- Παρουσίαση σε κάθε Τμήμα ή Τάξη των βασικών σημείων της συνολικής δουλειάς που έγινε.
- Αναστοχασμός των μαθητών, θετικά, αρνητικά, τι πρόοδο κάναμε, τι θα αλλάζαμε.
- Ενημέρωση του Συλλόγου διδασκόντων - Αναστοχασμός των διδασκόντων.
- Προσδιορισμός δυνατών και αδύνατων σημείων του Σχεδίου Δράσης του Σχολείου - Προτάσεις βελτίωσης
- Παρουσίαση των υλοποιηθέντων εργαστηρίων των 4 κύκλων στη σχολική και τοπική κοινότητα.

Τι είναι τα «Προϊόντα»;

- Εκθέσεις μαθητών/μαθητριών
- Αναφορές
- Έργα-τεχνήματα
- Πεζά κείμενα ή ποιήματα
- Βίντεο
- Παρουσιάσεις
- Έρευνες
- Μικρά θεατρικά έργα ή σκετς, κ.α.

Ειδικός Φάκελος Επιτευγμάτων Τμήματος (portfolio)

Περιεχόμενο

Α. Τα 4 προγράμματα καλλιέργειας δεξιοτήτων

Β. Συλλογικές δράσεις, ομαδικές δημιουργίες-προϊόντα

Γ. Υλικό που παράχθηκε από τα παιδιά του τμήματος για την διάχυση-παρουσίαση των αποτελεσμάτων

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

A1. Ενίσχυση εμπειριών σε θέματα αξιολόγησης δεξιοτήτων

A2. Ενίσχυση διαδικασιών αναστοχασμού και επανασχεδιασμού

A3. Δημοσιοποίηση επιτευγμάτων

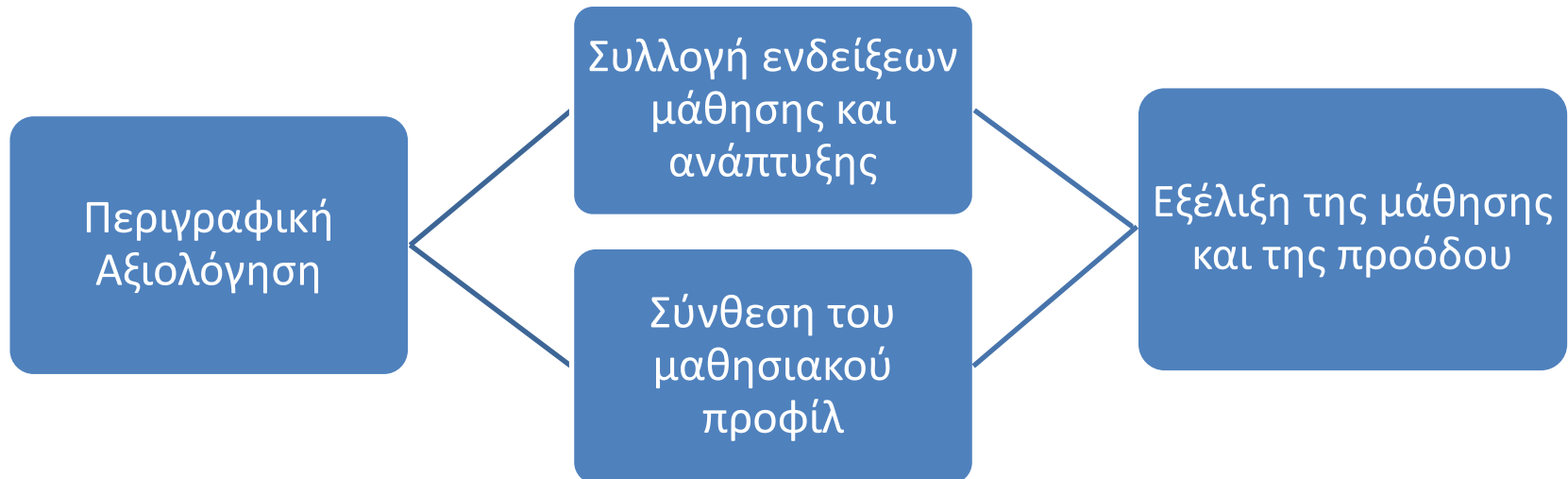
A4. Ενίσχυση των δεσμών με την τοπική κοινότητα

Περιγραφική αξιολόγηση

-Λεκτική αποτύπωση της επίδοσης του μαθητή

-Συμπληρώνει ή αντικαθιστά τη βαθμολόγηση

Μέθοδοι και στάδια της αξιολόγησης

α) η αυτοαξιολόγηση,

β) η ετεροαξιολόγηση,

γ) ο ατομικός φάκελος

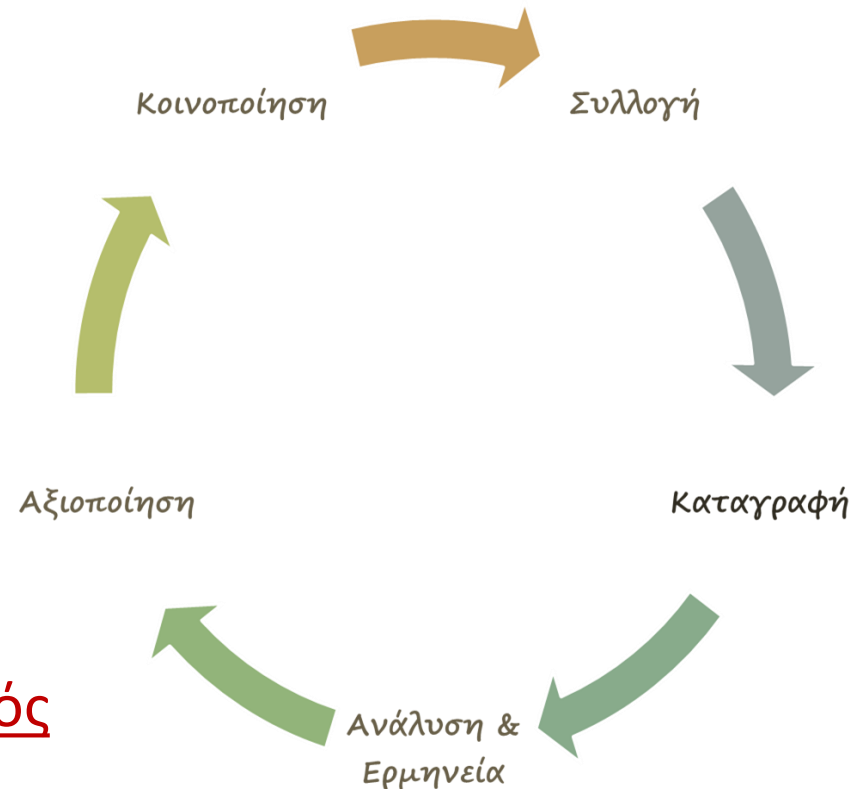
▣ κυρίαρχο ρόλο έχει ο μαθητής

δ) η παρατήρηση

ε) οι συζητήσεις και

στ) οι εργασίες/γραπτές δοκιμασίες

▣ κυρίαρχο ρόλο έχει ο εκπαιδευτικός

Φάκελος μαθητή (portfolio)

Τηρείται μέχρι το τέλος του γυμνασίου

Ο ατομικός φάκελος μαθήτριας/μαθητή, ήτοι το portfolio: (α) παραδίδεται στη μαθήτρια και στον μαθητή ως προσωπικό τους αρχείο, (β) αποτελεί υλικό ενημέρωσης και συμβουλευτικής προς τους γονείς/κηδεμόνες στο πλαίσιο προγραμματισμένων συναντήσεων για την ενημέρωσή τους, (γ) είναι διαγνωστικό μέσο ως ένα συμπεριληπτικό εργαλείο αποτύπωσης των επιτεύξεων και των εμποδίων επίτευξης καθώς και του μαθησιακού προφίλ κάθε μαθήτριας και μαθητή, (δ) μπορεί να περιλαμβάνει νέες προσεγγίσεις αξιολόγησης, όπως είναι η αυτοαξιολόγηση και η ετεροαξιολόγηση στην ομάδα και πεδία συγκρότησης του σχολικού βιογραφικού της μαθήτριας και του μαθητή.

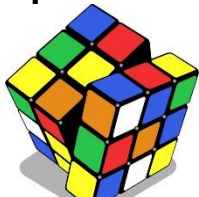
Τα στοιχεία του ατομικού φακέλου της μαθήτριας και του μαθητή από τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων, μπορεί να συνεκτιμώνται σε αξιολογικές διαδικασίες μαθησιακού προφίλ, κατά τη διαδικασία σύστασης Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης (ΕΠΕ), κατά τη Συμβουλευτική Επαγγελματική Σταδιοδρομία και σε όποια άλλη ενέργεια εξατομικευμένου παιδαγωγικού σχεδιασμού.

Ανάλογα με τους στόχους του ένας φάκελος λοιπόν μπορεί να περιέχει:

- ✓ Παραδείγματα γραπτών εργασιών σε διαφορετικά διαστήματα (εργασίες που έχουν ανατεθεί από τον εκπαιδευτικό, άρθρα σε εφημερίδες, ιστορίες, γράμματα, εκθέσεις...).
- ✓ Έργα από σχέδια εργασίας σε διάφορα μαθήματα ή από διαθεματικά σχέδια εργασίας.
- ✓ Φωτογραφίες συμμετοχής των μαθητών ή μαθητριών σε διάφορες δραστηριότητες, ατομικές ή ομαδικές.
- ✓ Φωτογραφίες από έργα των μαθητών/-τριών.
- ✓ Ηχογραφημένα ή μαγνητοσκοπημένα στιγμιότυπα από δημιουργίες μαθητών/-τριών (λογοτεχνικές και εικαστικές δημιουργίες των μαθητών και μαθητριών, μουσικές συνθέσεις των μαθητών και μαθητριών, συμμετοχές σε θεατρικά έργα, αναγνώσεις λογοτεχνικών κειμένων).
- ✓ Βιβλία που διάβασε και σχολίασε ο μαθητής/-ήτρια, κινηματογραφικά ή θεατρικά έργα που είδε και την κριτική τους.
- ✓ Άρθρα που μελέτησε και τράβηξαν την προσοχή του/της.
- ✓ Πορεία παρακολούθησης της μαθησιακής ανάπτυξης του μαθητή ή της μαθήτριας μέσα από τη «βιογραφία» εργασιών και αυτοκαταγραφές των μαθητών και μαθητριών.
- ✓ Στοιχεία που να παρουσιάζουν τη διαδικασία από την οποία πέρασε ο μαθητής ή η μαθήτρια για να καταλήξει σε οποιαδήποτε συγκεκριμένη εργασία.
- ✓ Ενδιαφέροντα και δημιουργικές κλίσεις του μαθητή και της μαθήτριας.

Παιδαγωγικά Θέματα και Επαγγελματική Ανάπτυξη

1. Εφαρμόζονται εναλλακτικές διδακτικές τεχνικές ή μέθοδοι για να γίνει το μάθημα πιο ελκυστικό και πιο αποδοτικό-Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, ανακαλυπτική μάθηση, αυθεντικές μαθησιακές εμπειρίες.
2. Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών σε θέματα διδακτικών και αξιολογικών πρακτικών.
3. Ανάπτυξη της κριτικής, συστημικής και δημιουργικής σκέψης των μαθητών.
4. Σύγκλιση και εμπλουτισμός παιδαγωγικών μεθόδων και τεχνικών διδασκαλίας μεταξύ των εκπαιδευτικών του σχολείου
5. Ενδοσχολική επιμόρφωση και επιμόρφωση σε συνεργασία με όμορα σχολεία-ομάδες σχολείων (για τα ΕΔ και άλλα θέματα

Ολιστική Σχολική Προσέγγιση

Η προστιθέμενη αξία των
Εργαστηρίων Δεξιοτήτων

Εργαστήρια Δεξιοτήτων: Ολιστική και διαθεματική προσέγγιση της κλιματικής αλλαγής στο Δημοτικό Σχολείο

Ολιστική και διαθεματική προσέγγιση της κλιματικής αλλαγής στο Δημοτικό Σχολείο

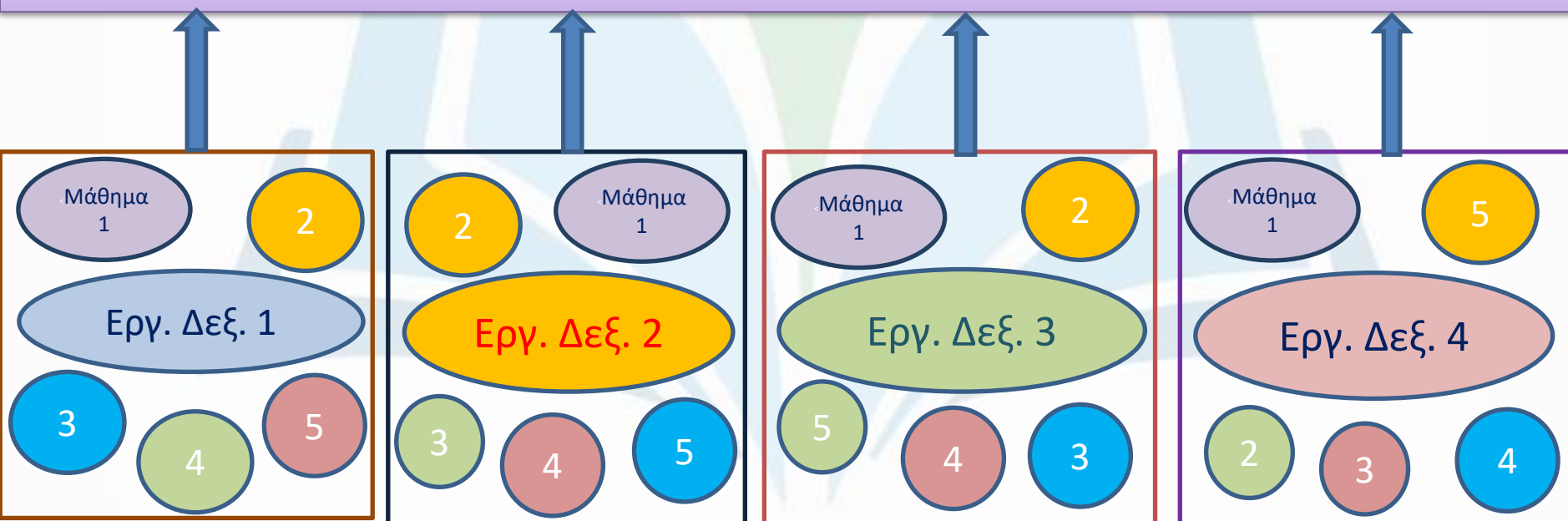
Ολιστική-Διαθεματική προσέγγιση στο γυμνάσιο

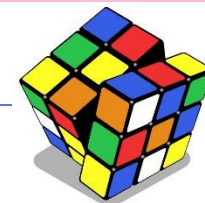
Διευρυμένο Σχολικό Σχέδιο Δράσης

(προαιρετικό)

Σχολικό Σχέδιο Δράσης (Σ.Σ.Δ.)

Τι μπορεί να είναι οι ευρύτερες δράσεις;

- **Τάξη Α΄**
  - Θεματικός άξονας: **Ζω καλύτερα**
  - Υποθεματική Εργ. Δεξιοτήτων. **Ψυχική Υγεία: Εφηβεία και σχολική ζωή**
- **Ενδεικτική αξιοποίηση εργαστηρίων από την ίδια ή άλλες υποθεματικές του θεματικού άξονα σε άλλα διδακτικά αντικείμενα**
  - **Γλώσσα:** Ενσωμάτωση στο μάθημα 2 ή 3 εργαστηρίων από την υποθεματική «**Ψυχική Υγεία: Μετάβαση στο Γυμνάσιο**»
  - **Βιολογία:** Ενσωμάτωση στο μάθημα 2 ή 3 εργαστηρίων από την υποθεματική «**Πρόληψη από εξαρτήσεις: Διδάσκοντας τα Παιδιά να Βλέπουν Πίσω από τις Διαφημίσεις - Η Περίπτωση του Καπνίσματος**»
  - **Γεωλογία – Γεωγραφία:** Ενσωμάτωση στο μάθημα 2 ή 3 εργαστηρίων από την υποθεματική «**Αυτομέριμνα – Ασφάλεια και Πρόληψη – Οδική Ασφάλεια: Οδική ασφάλεια**».
  - **Φυσική Αγωγή:** Ενσωμάτωση στο μάθημα 2 ή 3 εργαστηρίων από την υποθεματική «**Αυτομέριμνα – Ασφάλεια και Πρόληψη – Οδική Ασφάλεια: Σχολική ασφάλεια και Υγιεινή**».
  - **Οικιακή Οικονομία:** Ενσωμάτωση στο μάθημα 2 ή 3 εργαστηρίων από την υποθεματική «**Διατροφή: Ελληνικό γάλα, από τη φάρμα στο ποτήρι**»
    - ...(από: Κ. Αποστολόπουλος)

Ενδεικτικό παράδειγμα

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Οικολογική Συνείδηση

Dirty Stories: Σκέφτομαι πριν το πετάξω!

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Θεματική	Φροντίζω το Περιβάλλον	Υποθεματική	Οικολογική Συνείδηση
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	(Α΄)- Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ		
Τίτλος	Dirty Stories: Σκέφτομαι πριν το πετάξω		
Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	4cs: Επικοινωνία, Δημιουργικότητα, Κριτική Σκέψη, Συνεργατικότητα Ψηφιακή δημιουργικότητα, Ψηφιακή κριτική σκέψη Ενσυναίσθηση, Πολιτειότητα, Υπευθυνότητα Δεξιότητες ανάλυσης και παραγωγής περιεχομένου σε έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα Στρατηγική και Πλάγια Σκέψη		
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Στόχος 12 από τους 17 Στόχους της Αειφόρου Ανάπτυξης του ΟΗΕ «Υπεύθυνη Παραγωγή και Κατανάλωση»		

Συνοπτική Περιγραφή επτά δίωρων Εργαστηρίων:
Στοχοθεσία των εργαστηρίων και προτεινόμενες δραστηριότητες

Εργαστήριο/τίτλος	Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/τριες:	Δραστηριότητες (Ο)= εργασία σε ομάδες
<p>«Σκουπίδια παντού»</p> 	<p>Να αναγνωρίσουν τι είδους σκουπίδια παράγουμε, τα υλικά από τα οποία φτιάχνονται και τον κύκλο ζωής τους. Να καταγράψουν δεδομένα και να εξάγουν συμπεράσματα. Να αναπτύξουν δεξιότητες σκέψης</p>	<p>1α) «Σκουπιδοανασκαφή». Καταγράφουμε και αναλύουμε τα σκουπίδια της τάξης μας Από ποιο υλικό είναι φτιαγμένο το προϊόν; 1β) «Που πηγαίνουν τα σκουπίδια;» Δίνουμε λεζάντες σε φωτογραφίες από χωματερές Ο κύκλος ζωής ενός πλαστικού μπουκαλιού: Βάζουμε τη σωστή σειρά! (Ζευγάρια) 1γ) «Ο κήπος των σκουπιδιών». Πείραμα: θάβουμε τα σκουπίδια μας: σε πόσο καιρό διασπώνται;</p>
<p>«Τι θα κάνουμε με τα σκουπίδια;»</p> 	<p>Να κατακτήσουν τη διαδικασία ανακύκλωσης στον μπλε κάδο κ.α. Να επαναχρησιμοποιούν με δημιουργικό τρόπο άχρηστα υλικά. Να συνθέτουν τις γνώσεις τους δημιουργικά και κριτικά.</p>	<p>2α) «Ανακύκλωση» Τι είναι η ανακύκλωση; Πώς λειτουργεί ο μπλε κάδος; Τι άλλο μπορούμε να ανακυκλώσουμε; (π.χ. μελάνια, λάμπες, ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές, ρούχα, μπαταρίες, γυάλινα μπουκάλια, τηγανέλαια). 2β) 3Rs: Reduce, Reuse, Recycle Εισαγωγή στην έννοια των 3Rs: Ιδέες για περιορισμό, επαναχρησιμοποίηση/υπερκύκλωση, ανακύκλωση για 4 άχρηστα υλικά. (Ο) 2γ) Δημιουργία επιτραπέζιου παιχνιδιού με θετικές/αρνητικές συμπεριφορές για τη διαχείριση των απορριμμάτων (Ο)</p>

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 1: Σκουπίδια παντού

Σκεπτικό: Σε αυτό το 3ωρο εργαστήριο επιχειρούμε να εισάγουμε τους μαθητές στο θέμα των απορριμμάτων ξεκινώντας από το άμεσο περιβάλλον του παιδιού, την τάξη. Είναι σημαντικό να καταλάβουν ότι τα σκουπίδια δεν εξαφανίζονται αλλά δημιουργούν πολλά προβλήματα που επηρεάζουν το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής μας.

Υλικά: Φύλλο εργασίας 1α, Κάρτες αντιστοίχισης προϊόντος-υλικού, εικόνες από χωματερές, φύλλο εργασίας 1β.

1α) «Σκουπιδοανασκαφή».

Ενεργοποίηση: Φέρνουμε μπροστά στην τάξη τον κάδο των απορριμμάτων και εξηγούμε ότι σήμερα θα κάνουμε μια «σκουπιδοανασκαφή». Φορώντας γάντι ή με μία τσιμπίδα ένα παιδί βγάζει τα απορρίμματα από τον κάδο. Τα υπόλοιπα ταυτοποιούν τα απορρίμματα και ένα άλλο τα καταγράφει στον πίνακα κάτω από τη σωστή κατηγορία με βάση το υλικό από το οποίο έχει φτιαχτεί, π.χ. γυαλί, χαρτί, πλαστικό, οργανικό, tetrapak (εξηγούμε ότι η συσκευασία Tetrapak είναι συνδυασμός χαρτιού με στρώσεις αλουμινίου και πλαστικού). Στο τέλος, οι μαθητές καταγράφουν ατομικά τα αποτελέσματα στο Φύλλο εργασίας 1 Συμπληρωματικό υλικό 1 που τους ασκεί στην σύνοψη αποτελεσμάτων. Ρωτάμε «Τι άλλα υλικά μπορούμε να έχουμε;» π.χ. σιδερένια.

Σημείωση: Πριν τη δραστηριότητα βεβαιωθείτε ότι υπάρχει στην κάδο ποικιλία υλικών. Διαφορετικά «φυτέψτε» σκουπίδια (π.χ. αλουμινένια κουτάκια αναψυκτικού, μια φλούδα μπανάνας, χαρτομάντηλα, χαρτί A4, κουτί από χυμό, μπουκάλι νερού κτλ).

Παίζουμε το **παιχνίδι αντιστοίχισης υλικού/προϊόντος**: τα παιδιά παίρνουν από μία κάρτα με τη φωτογραφία προϊόντων ή υλικών Συμπληρωματικό υλικό 2, κινούνται

Φύλλο εργασίας «Σκέφτομαι πριν πετάξω» 1α

1. Πόσα είδη απορριμμάτων βρήκαμε στον κάδο της τάξης μας;

_____

2. Από ποια υλικά είναι φτιαγμένα;

_____

3. Από ποιο υλικό ήταν τα πιο πολλά σκουπίδια;

_____

4. Γράψε την ερώτηση:

_____

Απάντηση: _____

5. Γράψε την ερώτηση: _____

Απάντηση:

6. Γράψε την ερώτηση:

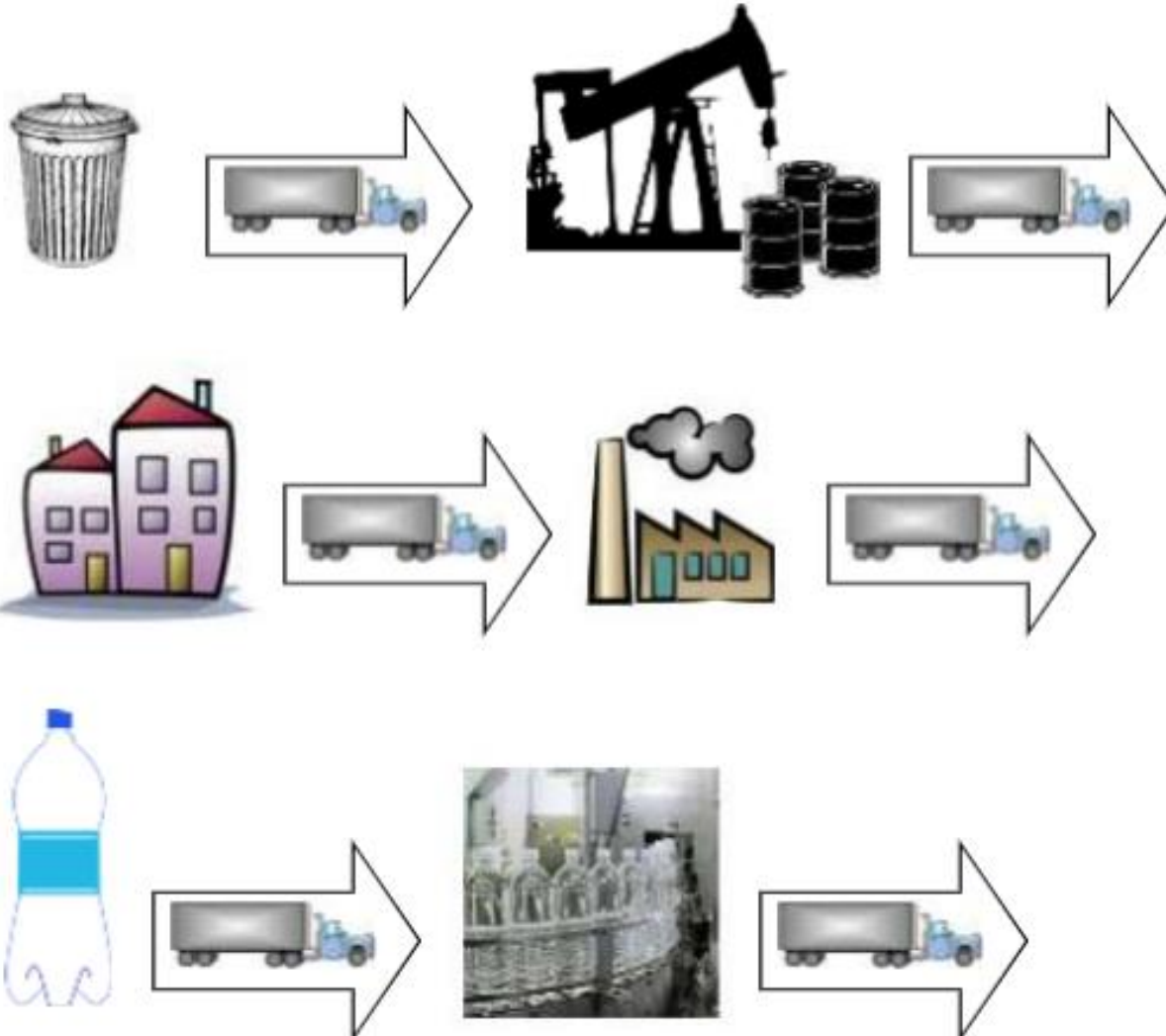
_____

Απάντηση:

Συμπληρωματικό υλικό 4

Φύλλο εργασίας 1β

Βάλτε στη σωστή σειρά τα στάδια της ζωής ενός πλαστικού μπουκαλιού γράφοντας πάνω από την εικόνα τον σωστό αριθμό

Συμπληρωματικό υλικό 10

Φύλλο προσωπικής ανάπτυξης

Συμπλήρωσε τις ερωτήσεις:

1. Κάτι που δεν θα ξεχάσω από το πρόγραμμα

2. Μια στιγμή που πέρασα καλά

3. Δύο πράγματα που δεν ήξερα και τα έμαθα από το πρόγραμμα

4. Κάτι που έμαθα και με θύμωσε

5. Κάτι στο οποίο βελτιώθηκα

6. Κάτι που έμαθα να κάνω και είμαι περήφανη/ος

Ενδεικτικές δραστηριότητες για την περιγραφική αξιολόγηση

Στις δραστηριότητες όπου γίνεται εργασία σε ομάδες προτείνεται αυτοαξιολόγηση από τα παιδιά για τη λειτουργία της ομάδας. Σε έναν πίνακα υπάρχει η διαβάθμιση για την εύρυθμη λειτουργία της ομάδας. Μετά από κάθε δραστηριότητα, τα παιδιά αυτοαξιολογούνται καταγράφοντας τη βαθμολογία τους σε χαρτόνι που περιλαμβάνει όλες τις ομάδες:

Βαθμός	Περιγραφή επιπέδου
1	Δεν δουλέψαμε συνεργατικά και δεν μπορέσαμε να αποφασίσουμε τι να κάνουμε. Δεν μοιραστήκαμε ιδέες και καθήκοντα και σπαταλήσαμε το χρόνο μας.
2	Δουλέψαμε συνεργατικά σε κάποιο βαθμό αλλά δεν καταφέραμε να συμφωνήσουμε εύκολα.
3	Δουλέψαμε συνεργατικά στα περισσότερα θέματα και συμμετείχαμε οι περισσότεροι.
4	Δουλέψαμε συνεργατικά σε όλα τα θέματα και συμμετείχαμε όλοι με ιδέες και πράξεις.

Ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης για το πρόγραμμα

1. Για την αφόρμηση αυτού του Εργαστηρίου Δεξιοτήτων επιλέγεται η έρευνα σχετικά με το είδος των απορριμμάτων που παράγονται στις οικίες των μαθητών.
Σωστό/Λάθος
2. Ο καθαρισμός της ακτής από τους μαθητές και τις μαθήτριες στοχεύει:
  - a. Στην απομάκρυνση απορριμμάτων από τις ακτές
  - b. Στην έρευνα για τα είδη των απορριμμάτων
  - c. Στη συλλογή δεδομένων για επιστημονικούς λόγους
  - d. **Όλα τα παραπάνω**
3. Η δραστηριότητα για να αντιληφθούν οι μαθήτριες και οι μαθητές το χρόνο αποδόμησης των υλικών είναι:
  - a. Βάζουμε τίτλο στην εικόνα
  - b. **Ο κήπος των σκουπιδιών**
  - c. Ο κύκλος ης ζωής ενός πλαστικού μπουκαλιού
4. Η κύρια δεξιότητα ζωής που αναπτύσσεται από το συγκεκριμένο Εργαστήριο Δεξιοτήτων είναι η πολιτειότητα.
Σωστό/Λάθος
5. Για την εισαγωγή στο θέμα των πλαστικών χρησιμοποιείται:
  - a. φύλλο εργασίας για τις προσωπικές συνήθειες των παιδιών
  - b. κινητικό παιχνίδι στην αυλή
  - c. **η αφήγηση μιας ιστορίας**

Ευχαριστώ
για την
προσοχή
σας

Δημήτρης Καλαϊτζίδης
ΣΕΕ Εκπαίδευσης για
την Αειφορία
4^ο ΠΕΚΕΣ